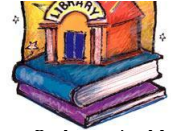

Цікаві факти з історії бібліотек.

Перші бібліотеки були складами в буквальному значенні цього слова. Навколо 5000 років, археологи знайшли на території колишньої Месопотамії (сучасний Ірак). Воно являло собою склад з 30000 глиняних табличок, що містили в основному укази і закони.

Бібліотеки древніх єгиптян були призначені тільки для царів і жерців. Саме римляни придумали публічну бібліотеку, хоча й у трохи дивній формі. Будь-хто міг почитати книгу в лазні - там була спеціальна кімната, де книги не піддавалися впливу води і пари. Лазні Древньому Римі будувалися всюди, виходить, і з бібліотеками не було проблем.

Перша у світі публічна бібліотека - загальнодоступна установа, що утримується за рахунок податків, - була відкрита в американському Бостоні в 1854 році. У заяві мерії міста було сказано: "Майбутнє демократії залежить від освіченості громадян. Освіченість громад залежить від розвитку публічних бібліотек. Кожен громадянин має право на приналежність до суспільства джерела інформації". Це була так звана американська мрія в її оригінальній версії - кожен може домогтися успіху, якщо буде мати необхідні знання.

Американський магнат сталеливарної промисловості Ендрю Карнегі ввійшов в історію не тільки завдяки своєму величезному багатству, що він заробив законними і незаконними методами і яке на той час поступалося тільки рокфеллерівському. Ні, Ендрю Карнегі залишився в історії як дійсний **фанат бібліотечної справи**. Він вірив у велике майбутнє англomовних народів і думав, що воно прямо залежить від вільного поширення знань. Засобом для цього він бачив публічні бібліотеки. Під кінець життя містер Карнегі витратив біля двох третин свого багатства на їхній розвиток: побудував і оснастив 3000 бібліотек в англomовних країнах, з яких 1800 - в США.

Американський бібліотекар Мелвіл Дьюї був помішаний на ефективності бібліотечної справи і наприкінці XIX - поч. XX століття одноосібно **придумав** усе те, без чого неможливо сучасна бібліотека: **каталоги, відповідне розташування книг у книгозбірні, нумерацію**, і полегшує пошук... Дьюї першим висловив очевидну нині думку: бібліотеки повинні бути відкриті допізна, щоб люди могли приходити в них після закінчення робочого дня. Він **розробив систему видачі книг додому і штрафів** за їхнє несвочасне повернення.

Американці і сьогодні є лідерами у бібліотечній справі: питання "Як пройти бібліотеку?" стає неактуальним завдяки Інтернету. Найбільші бібліотеки США зараз переводять усі свої зібрання в електронний вигляд. Незабаром буде створена єдина віртуальна бібліотека, кожен зможе знайти будь-яку книгу, коли-небудь написану на Землі.

- Зі смутком доводиться визнати, що бібліотека належить до тих об'єктів, які люди знищують з особливою завзятістю. Що там темне середньовіччя - достатньо згадати недавню історію. Німецькі нацисти влаштовували величезні багатства з книг. Китайські комуністи спочатку спалили книжкові збори монастирів Тибету, а потім ввійшли в смак і спалили свої бібліотеки - у них це називалося "культурною революцією". У 1992 році, під час громадянської війни в Югославії, сербські солдати підпалили боснійську бібліотеку в Сараєво, а потім убили пожежників, що спробували погасити полум'я. Афганські талиби спалили 50 000 найменувань книг. Навіть у США, де "бібліотека - опора демократії", є маса громадських організацій, і виступають за вилучення з бібліотек тієї чи іншої книги - наприклад, "Гаррі Поттера".

- Як не дивно, але найбільшої шкоди бібліотекам міг заподіяти письменник, а саме Максим Горький. Він задумав зібрати колектив авторів і переписати усю світову літературу - від Гомера до Олександра Дюма - у комуністичному дусі, а оригінальні добуток викинути з бібліотек. Однак Горький помер, і для радянських читачів Д'Артаньян залишився веселим авантюристом, а не, скажімо, борцем за права французьких трудящих.

За матеріалами журналу "Академія". - №9 . - 2006.